

Bronnen bij de post 'Een Westbroekse klompenmaker doet aan kwakzalverij: 1896

In het Nieuwsblad van het Noorden viel op 22 december 1896 te lezen:

'In de gemeente Westbroek woont een klompenmaker, die de kundigheden bezit, om beeneter en fistels te genezen (!) of liever zegt, die capaciteiten te bezitten. Tweemaal daags een hap uit een likkepot is voldoende om het wonder te verrichten. Vroeger woonde hij te Kuilenburg en zoo kwam 't, dat zijne hulp werd ingeroepen bij een twaalfjarigen aardigen jongen te Beesd, wiens voetje ten gevolge van verettering zou moeten worden afgezet. Hij kwam en verklaarde den voet te zullen genezen en verstrekte daartoe den bekenden groenen vetpot of te wel likkepot. Evenwel is de jongen na die behandeling of mishandeling, gruwelijk achteruitgegaan. Zoodat nu zelfs eene amputatie van den voet niet meer voldoende is en er het onderbeen mee gemoeid is. Het blind vertrouwen der ouders in de kunst van dien eenvoudigen man, doet hen volharden in de weigering eener amputatie. Door de rijksveldwachters is in overleg met den gemeente-geneesheer te Beesd, dokter Beijers, eene aanklacht tegen De Zwart ingediend bij den officier van justitie te Tiel, wegens onbevoegde uitoefening der geneeskunde.'

De Telegraaf volgde de rechtszitting en noteerde de dag daarop:

't Was een echt gemoedelyke 70jarige man, die, men kon 't hem aanzien, overtuigd was van de heilzame werking van zijn balsem. Alleen verwachtte hy erg veel hulp van den Baas van Boven zooals hy 't noemde en telkens bij 't uitspreken in dien naam gingen de twee voorste vingers van de rechterhand omhoog. De kantonrechter veroordeelde hen tot f 25 boete of 14 dagen hechtenis.'

Op 25 februari drukte de Franeker Courant het verweer van de man af:

'wat de een als kwakzalverij veroordeelt, wordt door den ander als de ware geneeskunst verheven. De mensch wil nu eenmaal tegenstellingen. Tegen J. A. de Zwart, klompenmaker te Westbroek, prov. Utrecht, was proces opgemaakt wegens onbevoegd uitoefenen der geneeskunst. Niemand meer verwonderd dan De Zwart. Met zijn geneesmiddel, een familierecept, hadden hij zoowel als zijn vader voor hem, tal van menschen geholpen, die door de professoren reeds waren opgegeven. En zou hij, die louter uit liefde voor de lijdende menschheid zijn heilzaam middel verspreidt,

niet voor geld, maar geheel belangeloos, nu moeten veroordeeld werden tot f. 100 boete of een maand in de gevangenis? Neen, dat zou de ondankbaarheid wat al te ver uitstrekken. De rechter wilde den man beduiden, dat de wet niet toeliet, onbevoegd geneesmiddelen te verstrekken en wat vader vroeger deed, nu niet meer mocht. Nu, dat kon wel zijn, maar de dokters waren toch ook heel anders dan vroeger, toen kwamen ze dikwijls bij zijn vader om 't recept van den balsem, die veel beter was dan hunne medicijnen, maar die van tegenwoordig *“Och, mijnheer, ze doen 't glad verkeerd. Ze werken allemaal van binnen naar buiten en dat moet niet, ziet u, je moet van buiten naar binnen werken en daarvoor is mijne krachtige balsem zoo goed.”*